

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 155 | 5-11 juni 2023

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 57 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

5 juni: Een gevangenisdirectie in Ankara heeft naar verluidt de voorwaardelijke vrijlating geweigerd aan verschillende politieke gevangenen op willekeurige gronden, zoals "te veel boeken lezen", "te veel water consumeren", "ontmoeting met de gevangenisimam", "geen spijt betuigen voor vermeende misdaden' of 'het bijwonen van de open universiteit in de gevangenis'. De praktijk betrof gedetineerden die waren veroordeeld vanwege hun betrokkenheid bij de Gülen-beweging of Koerdische politieke organisaties.

5 juni: De Werkgroep van de Verenigde Naties inzake willekeurige detentie (WGAD) concludeerde in een advies dat de arrestatie en detentie van een man genaamd Muhammet Şentürk vanwege zijn vermeende banden met de Gülen-beweging willekeurig was en zei dat dergelijke gevallen misdaden tegen de menselijkheid kunnen vormen. Het advies bevestigde een ander advies dat in 2020 werd uitgebracht.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

6 juni: Districtsgouvernementen in Istanbul verbieden twee afzonderlijke evenementen die worden georganiseerd om films en documentaires te vertonen ter gelegenheid van de LGBT- trotsmaand. Een van de evenementen, die bij een stichting zou plaatsvinden, stuitte op tegenwerking door de politie die acht mensen kortstondig vasthield.

6 juni: Een Batman- rechtbank besliste de gevangengenomen Koerdische politicus Selahattin Demirtaş vrij te spreken van beschuldigingen in verband met zijn deelname aan een Newroz- evenement in 2016.

7 juni: Een rechtbank in Ankara beslist om acht mensen vrij te spreken die terechtstaan wegens protest tegen de terugtrekking van Turkije uit het Verdrag van Istanbul inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen.

9 juni: De politie in Ankara kwam tussenbeide in een LGBT- trotsmars op een universiteitscampus, waarbij 15 mensen kortstondig werden vastgehouden.

9 juni: De politie in Eskişehir kwam tussenbeide in een demonstratie om te protesteren tegen religieuze inmenging in openbare scholen, waarbij acht mensen

werden vastgehouden. De arrestanten werden fysiek en verbaal mishandeld.

10 juni: De politie in Istanbul kwam tussenbeide bij een demonstratie over degenen die in de jaren negentig in politiehechtenis verdwenen, waarbij 20 mensen werden vastgehouden.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

6 juni: De politie in Mersin arresteerde een 16-jarige minderjarige op beschuldiging van belediging omdat hij vormen had getekend op een poster met de foto van de president. De minderjarige werd later gearresteerd door een rechtbank.

7 juni: De politie in Ankara houdt de Koerdische journalist Firat Can Arslan vast op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda. Arslan werd op 10 juni vrijgelaten.

7 juni: De Hoge Raad voor Radio en Televisie (RTÜK), de omroepregulator, legde geldboetes op aan Fox TV, TELE1, Halk TV en Flash Haber-kanalen voor het overtreden van uitzendrichtlijnen tijdens hun berichtgeving over verkiezingen.

7 juni: Een rechtbank in Istanbul besliste om de toegang tot OnlyFans, een op abonnementen gebaseerd online platform, te blokkeren omdat het obsceniteit bevatte.

7 juni: Een rechtbank in Izmir besliste om advocaat Aryen Turan vrij te spreken die terechtstond op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda in openbare opmerkingen waarin werd opgeroepen tot een onderzoek naar beschuldigingen dat het Turkse leger chemische wapens gebruikte in Noord-Irak. Turan werd in november 2022 kort vastgehouden vanwege het onderzoek.

8 juni: Een rechtbank in Şanlıurfa veroordeelde activist Emine Şenyaşar tot het betalen van een geldboete op beschuldiging van het beledigen van regeringspartijlid İbrahim Halil Yıldız. Şenyaşar staat bekend om haar protesten om gerechtigheid te zoeken voor familieleden die zijn vermoord door Yıldız en zijn lijfwachten.

8 juni: Een rechtbank in Ankara besliste om mensenrechtenverdediger Öztürk Türkoğan vrij te spreken die terechtstond op beschuldiging van kleinering van de natie vanwege een schriftelijke verklaring waarin

werd opgeroepen tot erkenning van de Armeense genocide.

8 juni: Een rechtbank in Izmir besliste journalist Derya Saadet vrij te spreken die terechtstond op beschuldiging van het beledigen van een overheidsfunctionaris op sociale media.

9 juni: Een rechtbank in Izmir oordeelde om de toegang tot een nieuwsbericht en twee tweets over gebeurtenissen die naar verluidt plaatsvonden tijdens een avondklok in Mardin, te blokkeren.

9 juni: Een rechtbank in Istanbul oordeelt journalist Mehmet Baransu vrij te spreken van beschuldigingen van belediging van de president en een aantal openbare functionarissen in een column. Baransu blijft achter de tralies voor andere aanklachten en veroordelingen wegens zijn journalistieke werk.

BEWEGINGSVRIJHEID

6 juni: De douanepolitie van de luchthaven in Istanbul verhinderde de toegang van de Indiase academicus Mohan Ravichandran omdat hij een "veiligheidsbedreiging" vormde. Uit rapporten bleek dat de verblijfsvergunning van Ravichandran was ingetrokken nadat hij de protesten tegen de door de regering aangestelde rector van de Boğaziçi-universiteit had gesteund.

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

6 juni: Een rechtbank in Istanbul besliste om mensenrechtenverdedigers Taner Kılıç, Özlem Dalkıran, İdil Eser en Günel Kurşun vrij te spreken in een nieuw proces nadat het Hooggerechtshof van Beroep (Yargıtay) hun veroordelingen van juli 2020 op beschuldigingen van terrorisme vernietigde vanwege vermeende banden met de Gülen-beweging.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

6 juni: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) oordeelde dat Turkije de rechten van de gevangenen Koerdische politici Selahattin Demirtaş en Figen Yüksekdağ schond door de vertrouwelijkheid van hun ontmoetingen met hun advocaten niet te respecteren.

8 juni: Het Comité van Ministers van de Raad van Europa (RvE) heeft besloten "verdere maatregelen" te overwegen voor het geval de Turkse autoriteiten er niet in slagen de gevangengenomen leider van het maatschappelijk middenveld, Osman Kavala, voor september vrij te laten. Kavala zit sinds 2017 achter de tralies wegens verschuivende aanklacht, ondanks een Europese rechtbank van de Mensenrechten (EHRM) oordeelde dat zijn detentie was gebaseerd op een "bijbedoeling". Het verzuim van Turkije om het bevel van het EHRM uit te voeren, leidde ertoe dat de RvE in februari 2022 een inbreukprocedure tegen Turkije startte.

8 juni: Abu Hatem Shaqra, de commandant van een actieve gewapende rebellengroep in Syrië die door de Verenigde Naties wordt beschuldigd van het plegen van mogelijke oorlogsmisdaden, is naar verluidt afgestudeerd aan een universiteit in Turkije.

9 juni: De aanklagers van Istanbul bevalen de aanhouding van vier advocaten als onderdeel van een onderzoek naar het advocatenkantoor van de onderdrukten (EHB).

KOERDISCHE MINDERHEID

5 juni: Een rechtbank in Şanlıurfa besliste om de lokale Koerdische politicus Vahit Akgün vrij te spreken die terechtstond vanwege zijn betrokkenheid bij pro-Koerdische politieke netwerken.

6 juni: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) oordeelde dat Turkije de rechten van de gevangenen Koerdische politici Selahattin Demirtaş en Figen Yüksekdağ schond door de vertrouwelijkheid van hun ontmoetingen met hun advocaten niet te respecteren.

7 juni: De politie in Ankara houdt de Koerdische journalist Firat Can Arslan vast op beschuldiging van het verspreiden van terroristische propaganda. Arslan werd op 10 juni vrijgelaten.

7 juni: Een makelaarskantoor in Antalya heeft de huurovereenkomst van twee Koerdische universiteitsstudenten nietig verklaard nadat de politie hun bureau had gebeld en gedreigd.

8 juni: Een militair voertuig in Hakkari heeft Erdem Aşkan, een vijfjarig kind, dodelijk geraakt. Dergelijke botsingen met gepantserde voertuigen zijn een veelvoorkomend probleem in de overwegend Koerdische provincies,

waarbij de afgelopen 10 jaar meer dan 20 kinderen het leven hebben verloren.

8 juni: De politie in Izmir arresteerde Dilan Karakoç, een lid van het jongeren netwerk van de HDP.

10 juni: De politie in Ağrı arresteerde Müşerref Geçer en Emrah Kılıç, de co-burgemeesters van een district in de provincie, evenals een gemeenteambtenaar.

ANDERE MINDERHEDEN

6 juni: Districtsgouvernementen in Istanbul verbieden twee afzonderlijke evenementen die worden georganiseerd om films en documentaires te vertonen ter gelegenheid van de LGBT-trotsmaand. Een van de evenementen, die bij een stichting zou plaatsvinden, stuitte op tegenwerking door de politie die acht mensen kortstondig vasthield.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

9 juni: Een Kocaeli-gevangenis weigert medische behandeling aan de zieke gevangene Besiye Özel.

9 juni: Een gevangenis in Diyarbakır weigert ziekenhuisopname aan Firat Nebioğlu, een gevangene die lijdt aan nierfalen, ondanks de beschikbaarheid van een donor.

11 juni: Rechtengroepen meldden dat Mücella Yapıcı, een mensenrechtenactiviste die vastzit in Istanbul, heeft besloten niet langer naar het ziekenhuis te gaan vanwege de zware handboeien tijdens de transfers die blauwe plekken in haar armen veroorzaken.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

8 juni: Een Marokkaanse migrant die vanuit Turkije Griekenland probeerde binnen te komen, raakte gewond door gewerschoten.

9 juni: Berichten in de media gaven aan dat Turkije medische bezoeken uit Noord-Syrië stopzette, waardoor de levensreddende zorg voor ernstig zieke Syriërs die in de regio woonden, werd stopgezet.

9 juni: De Nationale Veiligheidsraad (MGK) heeft tijdens zijn eerste vergadering na de herverkiezing van president Recep Tayyip Erdoğan naar verluidt de "waardige" terugkeer van Syrische vluchtelingen besproken. In de

afgelopen jaren is de Turkse regering er door mensenrechtenorganisaties van beschuldigd migranten te hebben gedwongen om vrijwillige repatriëring te ondertekenen documenten.

FOLTERING EN MISHANDELING

6 juni: De politie in Diyarbakır viel fysiek een 16-jarige minderjarige aan die in hechtenis zat.

8 juni: Een gevangenisdokter in Erzurum weigerde naar verluidt de zieke gevangene Serhat Karsu naar het ziekenhuis te verwijzen en viel hem verbaal aan met de woorden "Ik stuur je nergens heen . Als je sterft , sterf je hier ."

9 juni: De politie in Şırnak heeft een persoon mishandeld tijdens een huiszoeking.

9 juni: De politie in Eskişehir mishandelde fysiek en verbaal acht mensen die werden vastgehouden tijdens een protest.

11 juni: De politie in Diyarbakır mishandelde een man genaamd Ali Çetinkaya die in hechtenis was genomen fysiek.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

6 juni: Een aantal mensenrechtenverdedigers en ngo's over de hele wereld hebben een gezamenlijke brief uitgebracht waarin ze er bij Interpol op aandringen meer te doen om te voorkomen dat de Turkse regering haar databases misbruikt om zich te richten op politieke dissidenten in het buitenland. Onder de ondertekenaars bevonden zich verschillende leden van het Europees Parlement, bekende mensenrechtenadvocaten en juristen, en ngo's zoals Statewatch , het Arrested Lawyers Initiative en het Norwegian Helsinki Committee.

8 juni: De inwoners van Manbij in het noorden van Syrië houden een demonstratie om te protesteren tegen het toenemende aantal Turkse luchtaanvallen in de regio en roepen op tot een internationale vliegverbod.

VROUWENRECHTEN

5 juni: Mannen doodden in mei 38 vrouwen en pleegden geweld tegen ten minste 61 anderen , volgens een maandelijks rapport over gendergerelateerd geweld.